

„Falszywe odmłodzenia” osobniczych Rugosa z Hamar Laghdad (AntyAtlas, Maroko)

Błażej Berkowski*

Głębokowodne osady dewońskich (ems-żywet) kopców Hamar Laghdad (AntyAtlas, Maroko) zawierają unikalne nagromadzenia małych, bezdissepimentowych koralowców osobniczych. Jednogatunkowe populacje tych koralowców występują bardzo licznie w gniazdowych nagromadzeniach ograniczonych do miejsc wokół wypełnień szczelin, których genezę wiąże się z wypływami wód hydrotermalnych (Bełka, 1998). Szkielety osobniczych Rugosa otaczają wypełnienia szczelin ze wszystkich stron, kierując swoje kielichy w kierunku szczelin.

W profilu Hamar Laghdad można wyróżnić przynajmniej dwa epizody tworzenia się struktur typu kopców mułowych — emski i żywecki. W obu przypadkach występowanie koralowców ogranicza się do bezpośredniego sąsiedztwa miejsc po wypływach, choć populacje zasiedlające kopce są odmienne. Pomimo różnic taksonomicznych i wiekowych koralowce te wykazują wspólną strategię życiową, tzw. „falszywe odmłodzenia”. W odróżnieniu od typowych odmłodeń charakteryzujących się kontynuacją wzrostu uszkodzonego, bądź częściowo zaszypanego osobnika, „falszywe odmłodzenia” są efektem zasiedlania przez larwy kielichów po obumarłych osobnikach. Prze-

ważająca liczba koralowców rozpoczynających swój wzrost właśnie w kielichach obumarłych osobników w stosunku do koralowców, które zasiedlały bezpośrednio osad lub zewnętrzne części szkieletów obumarłych, bądź żywych jeszcze osobników wskazuje na sukces larw osiedlających się w kielichach. W jednym kielichu często rozpoczyna egzystencję kilka osobników, z których w wyniku ograniczonej przestrzeni wewnątrz kielicha jeden lub co najwyżej dwa osiągają stadia dojrzałe.

Zasiedlanie przez koralowce miejsc w bezpośrednim sąsiedztwie wypływu podgrzanych wód hydrotermalnych sugeruje, że miejsca te oferowały lepsze warunki życia niż oddalone od nich miejsca w obrębie kopców, gdzie koralowce te występują sporadycznie. Lepsze warunki oznaczać tu mogą: wyższą temperaturę, która mogła wspomagać ich rozwój, lub co bardziej prawdopodobne, zwiększoną ilość pokarmu (kielichy często wypełnione są licznymi nagromadzeniami małżoraczków). Zasiedlanie kielichów obumarłych koralowców przez larwy tego samego gatunku i większe powodzenie rozwoju koralowców w ich obrębie może świadczyć o utrudnieniach w ulokowaniu się larwy lub ich obumieranie w środowisku bezpośrednio narażonym na zwiększony przepływ wód hydrotermalnych. Wydaje się więc, że kielichy obumarłych koralowców stanowią mogły ekran ochronny dla osiedlających się tam larw.

*Uniwersytet im. Adama Mickiewicza, Instytut Geologii,
ul. Maków Polnych 16, 61-606 Poznań